

Norlandia
BARNEHAGENE

NORLANDIA VALLE GÅRD FRILUFTSBARNEHAGE 2022

INNHOOLD

Velkommen til oss	4
Våre verdier	5
Pedagogisk kvalitet	6
Kunnskap & innovasjon	7
Fagområdene	12
Overganger	12
Planlegging observasjon, dokumentasjon og refleksjon	14
Barnehagens arbeidsmåter, progresjon	14
Samarbeid barnehage - hjem	15
Kalender	16
Friluftsbarnhage	17
Barnehagen som møteplass	

VELKOMMEN TIL OSS

Vi gir ditt barn en god start i livet!

Årsplanen viser hvordan vi jobber for å oppfylle kravene i Lov om barnehager, Rammepplanen og Norlandias satsningsområder, og hvordan vi knytter tilbudet opp mot satsningsområder i lokalsamfunnet. Vi jobber kontinuerlig for at alle barn skal oppleve et trygt og inkluderende læringsmiljø fritt for mobbing. Barna blir møtt av kompetente ansatte som har støttet barnas utvikling, og som gir barna gode språklige og sosiale ferdigheter. Barndommen er en viktig fase i livet, og gjennom tiden i barnehagen blir de godt forberedt til skolestart.

Les mer i våre [progresjonsplaner](#)

www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan

Velkommen til friluftslivbarnehagen

Med en barndom i friluft ønsker vi å gi barna gode dager, fra de kommer om morgenen til de går hjem. Hos oss får alle barna utetid tilpasset alder. Vi har en stor og naturlig utelekeplass. Her kan barna grave, finne blomster og småkryp, leke med vann og søle. Forskere har nylig publisert at på barns favorittsteder så foretrakk barna å leke med vann, søle, is, pinner og steiner. Det vi gjør inne, kan vi også gjøre ute. Vi har ofte aktiviteter, samlinger, måltid og opplegg ute. Vi har en kupert lekeplass, så hos oss får de minste barna naturlig god trening i å gå og mestre ulendt terreng. Alle barna går på turer. Vi har en flott stor naturlekeplass, som heter Kalvehagen. Der kan barn sove og leke i et naturlig miljø. Turer gir variasjonsmuligheter, og barna får dermed frihet til å leke det de vil. Barnehagen vår er en arena for daglig fysisk aktivitet og glede ved å bruke kroppen sin, dette vil fremme god fysisk og psykisk helse og er et godt utgangspunkt for livsmestring. Vi tar vare på barns engasjement for naturen. Med en hverdag preget av naturglede, så ligger der også mye erfaring, undring og læring til å ta vare på naturen, -ekte miljøglede! Barna i friluftsliv-barnehagen vår har en progresjonsplan på hva de skal få oppleve.

I tillegg til at en friluftsliv barnehage gir barna gode dager her og nå, så viser det seg at dette også gir barna verdier og positive egenskaper som de tar med seg videre i livet. Det er forskningsresultater på at barna får bedre konsentrasjon når

de begynner på skolen. Uteleken er viktig for at barna blir både motorisk flinke og mer kreative. Barna blir mer løsningsorienterte, da de får bestemme og finne ut av ting selv. Leken kan gjerne utvikle seg over flere dager. Gjennom lek blir barna gode på å tenke abstrakt og til å kunne sette seg inn i andre barns roller. Utelek bidrar dermed til et godt samspill mellom barna. Det viser seg at barna som er mye ute blir sosialt flinke, bedre på å dele og være en god venn.

Er du ny i barnehagen?

Vi har innarbeidet gode rutiner for den første tiden i barnehagen slik at ditt barn og du som foresatt raskest mulig skal føle trygghet og bli inkludert i barnehagens fellesskap.

Barnehagen ønsker å legge til rette for en trygg og god tilvenningsperiode. Vi tar utgangspunktet i Trygghets sirkelen, der målet er å gi barna en sikker havn for nære og trygge relasjoner. Vi legger opp til en «God start i barnehagen» med tilvenningsmodellen; «Foreldreaktiv oppstart». Foreldre setter av minimum 5 hele dager til tilvenning, slik får barna får god tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte kontakt med personalet og andre barn. På våren blir alle nye foreldre kalt inn til et foreldremøte der en får god informasjon om tilvenningsperioden og muligheten til å stille spørsmål om alt en lurer på. Barna kommer sammen med dere på en besøksdag i barnehagen, for å få lekt litt og hilst på de ansatte. Ellers så anbefaler vi nye foreldre å ta turen innom barnehagen for å leke litt sammen med barna på ettermiddagstid eller i helgene, så kan de bli litt kjent med miljøet når de har det trygt og godt sammen med kjente voksne. Vi gjennomfører en oppstarts samtale med dere nye foreldre i forkant av at barnet begynner, da ønsker vi å få høre om barnet og bli kjent med dere som familie. Å være ny i barnehagen er en stor overgang for både barn og dere som foreldre. Det er normalt å være utrygge som foreldre ved å skulle sende små barn i barnehagen for første gang. Vi ønsker og legger til rette for god dialog og et godt samarbeid med dere, til det beste for ditt barn. Når en er liten og ny i barnehagen så bruker vi tiden vi har på gulvet sammen med de minste barna for å gi den omsorgen, oppmerksomheten og støtten som vi vet de små har behov for.

Kom gjerne på besøk til oss for å se hvordan vi har det. Beste hilsen Wibekke Yri Adriaenssens, Daglig leder.

VÅRE VERDIER

Verdiene er viktige for alt vårt arbeid, og vi bruker dem aktivt i det daglige arbeidet. Bare da kan vi være sikre på at vi lykkes i å tilby god kvalitet. Vi viser initiativ og engasjement, og vi spiller hverandre gode. Vi møter hverdagen med lyst og pågangsmot.

Kompetent

Vårt pedagogiske tilbud er kunnskaps- og forskningsbasert, og vi er en lærende organisasjon med i kontinuerlig utvikling.

Ambisiøs

Vi er innovative og søker de gode løsningene. Barna blir utfordret til å strekke seg for å bli den beste utgaven av seg selv.

Respektfull

Vi tar utgangspunkt i det enkelte menneskets behov og ressurser, og er åpne og lyttende i alle relasjoner.

Energisk

Vi utstråler energi og livsglede. Vi arbeider målbevisst for å lykkes; vi er kreative, engasjerte og lekne.

PEDAGOGISK KVALITET

Omsorg - En god barndom varer hele livet

Hver dag er fylt med livsglede, lek og læring. Barndommen er en viktig erfarings- og læringsfase i livet. Vi anerkjenner, bekrefter og støtter barnas behov og initiativ. Trygge, stabile tilknytningspersoner stimulerer og oppmuntrer til samspill mellom barna og gir opplevelse av god tilhørighet. En pedagogikk basert på kjærlig omsorg sikrer den gode kvaliteten i tilbudet vårt.

Alle barn i Norlandia Valle gård friluftsbarnehage skal bli møtt med varme, omsorg og nærhet. De minste skal ha nære voksne som gir de trygghet og ro. De større barna skal bli møtt med forståelse, innlevelse og utfordringer i forhold til det de er opptatt av. De voksne må tilpasse seg det enkelte barns behov og skal ta seg tid til å lytte til barna og prøve å forstå de uttrykksmåtene som de forskjellige barna har. Vi legger vekt på å gi de enkelte barna allsidige varierte utfordringer og spesielt legge til rette for uteaktiviteter til alle årstider. Vi skal vise barna omsorg, men også lære barna å gi omsorg til hverandre. Vi ønsker at Norlandia Valle gård friluftsbarnehage skal være fylt med trygghet, latter og mange utfordringer som vil gi barnet en positiv utvikling.

Lek - Barnehagens læringsmiljø

Norlandia barnehagene sin identitet er; Kunnskap og innovasjon. Barn lærer gjennom lek, å leke er å lære. Lek er en opplevelsens tilstand som gir ny kunnskap. FNs barnekonvensjon slår fast at alle barn har rett til å leke. I 2013 publiserte FN en retningsgivende tolkning av denne rettigheten. Bakgrunnen for dette er en oppfatning av at barns rett til lek er truet, blant annet på grunn av økt læringstrykk, dette også i barnehagen. Den frie, spontane leken forsvinner til fordel for voksenstyrte, målrettede aktiviteter.

Leken er en av de viktigste aktivitetene i barnehagehverdagen. Vi setter derfor av mye tid og rom til leken. Leken er med på å utvikle barn på alle områder. Leken utvikler barna sosialt og det å ha noen å leke med betyr mye. Målet vårt er at alle skal ha noen å leke med. Barna har tilgang til variert utstyr og materiell. Dette er oversiktlig og lett tilgjengelig. Det er plass og rom til lek og utfoldelse både inne og ute. I Norlandia Valle gård friluftsbarnehage legger vi stor vekt på at barna skal få god tid til utelek og lek i naturen. Vi har mye frilek ute der barna selv bestemmer hvem, og hva de vil leke med. Samtidig er vi voksne nær barna som en inspirasjonskilde eller for å støtte barn som trenger det. Ute får barna større plass til leken. De får mulighet til å leke mer fysisk lek. Erfaringene våre med mye utetid er at det er mindre konflikter og mer lek på tvers av kjønnene. Barna blir kreative og ikke minst; barna kan leke en lek over lang tid. Vi tilfører leker og løse deler, som for eksempel kjøkkenutstyr, rør, gjenbruksmateriell osv. Dette gir næring til variert lek og barna gis mulighet til å være kreative og bruke fantasien. Rommet og lekemiljøet blir omtalt som den tredje pedagogen. Vi lærer om og reflekterer over voksenrollen i leken. Hvordan skal vi avpasse egen væremåte etter barnas behov. Noen ganger ved aktivt å delta i lek. Andre ganger være en aktiv tilskuer der en skjermer leken for avbrytelser.

Lekemiljøet. Vi har de siste årene jobbet med lekemiljøet. Både at det skal være inspirerende, inkluderende og lærende.

Barnehagen skal fremme læring

Barnehagen ønsker å være et godt læringsmiljø for alle aldrer. Barnehagen har tre aldersinndelte grupper, der det er progresjon i innholdet. Aktivitetene er godt tilpasset de ulike gruppene. De voksnes rolle er viktig i forhold til barns læring. Personalet skal møte barnas interesser og vilje til å lære. Vi skal fange opp de barna som ikke selv søker nye utfordringer. Personalet må være observante å vekke interesser også hos disse barna. Læring skjer gjennom hele barnehagedagen og i alle situasjoner. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. I en friluftsbarnehage har vi en utømmelig kilde til læring. Naturen endrer seg hele tiden. Det er alltid mye å se, undre seg over og lære i naturen. Det forutsetter voksne som er aktive og som forholder seg aktivt til barns nysgjerrighet og utforskertrang. De voksne trenger ikke detaljkunnskaper om alt som finnes i naturen. Vi skal vise barna glede og iver over det som skjer «her og nå»

Barnehagen skal fremme danning

Vi tar barn på alvor; de blir sett og hørt, og deres meninger blir vektlagt. Gjennom samtaler og refleksjon får vi mye god kunnskap sett fra barns perspektiv. Medvirkning har stor betydning for hvordan barn lærer å ta ansvar for egne handlinger senere i livet.

Danning skal sette barna i stand til å tenke selv, søke ny kunnskap, reflektere og vurdere vedtatte sannheter, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne. Det handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen gjennom dialog. Den voksne må vise respekt for den kommunikasjon som barna har og vise interesse for det de sier. Noe av det viktigste i dannelsesprosessen er å gi barna god selvfølelse. Det krever høy grad av tilstedeværelse og kompetanse fra de voksne for å møte barna på følelsene deres. For å utvikle god tenkning trenger barn å bli utfordret med informasjon og erfaringer som ikke passer med det de kan fra før. Da får de mulighet til å forstå nye sammenhenger. Barn kan godt møte motstand i samtaler, slik at de lærer å gi motstand.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle med andre i forskjellige situasjoner ha evne til å ta initiativ til lek og til å opprettholde lek. I barnehagen er det mange barn på samme alder og det blir en naturlig plass å lære sosial kompetanse. Sosial kompetanse er noe vi øver på gjennom hele dagen i alle situasjoner. De voksne veileder barna i de situasjonene som naturlig dukker opp i løpet av dagen. Målet vårt er at barna lærer av disse veiledningene og selv kan løse konflikter, se andres behov, vise hensyn og omsorg. Barna skal få en følelse av glede, trygghet og utfordringer. De skal oppleve at de har egenverdi og at de kan mye. De voksne er observante på handlinger som er negative som for eksempel utestengelse og krenkelse. Dette er handlinger som gjør vondt for de det gjelder. Dette skal tas på alvor og jobbes med, ved å jobbe forebyggende, og stoppe mobbelignende adferd. Ved mye utelek og turer så knytter barna sterke bånd. De får tid til å være sammen og vil ved god veiledning fra de ansatte utvikle en god sosial kompetanse.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnas språk er grunnleggende og påvirker alle sider av barnas utvikling. Det er dermed viktig å gi alle barn en helhetlig språkutvikling. Naturen gir barna gode vilkår for språkutvikling på en naturlig måte. Ute har en tid og ro og masse plass til å gjøre det en ønsker. Det er mindre konflikter og planlagte aktiviteter. Det fører til at de ansatte har mulighet til å bruke mer tid til samtale med hvert enkelt barn. Uterommet gir barn og ansatte naturlig mye å snakke om. En finner noe nytt hver dag som en kan samtale og undre seg over. Alle avdelingene har lagt til rette med tilpasset god litteratur, vi ha et satsingsområde på bøker og lesing. Barnehagen har en «Snakkepakke» som inneholder et uttal av muligheter, eventyr, sanger, puslespill, dyr, farger osv. Materialet er med på å utvide den språklige kompetansen. For de barna som trenger det gir vi et ekstra puff med tanke på en god språkutvikling, det i form av å «bade» barna i ord og begreper i naturlige situasjoner.

Null mobbing i barnehagen vår

Fra 1. januar 2021 kom det ny bestemmelse i barnehageloven om barns rett til et trygt omsorgs- og læringsmiljø. Endringene i barnehageloven krever at barnehagen jobber systematisk og forebyggende for å skape et trygt og godt miljø der barna trives og er sosialt inkludert. Det har nå kommet en lovfestet aktivitetsplikt som synliggjør alle ansattes plikt til å tilrettelegge for et trygt og godt barnehagemiljø. Dette krever aktive ansatte som er tilstedeværende og påkoblet i alle situasjoner. Hvis det er observasjoner på at barna ikke har det trygt og godt i barnehagen så skal det undersøkes, sette inn tiltak og utarbeide en skriftlig plan.

I Mandal kommune har vi en plan for et trygt og godt barnehagemiljø. Det er et mål at alle barna skal trives og oppleve inkludering og mestring hver dag. De ansatte skal vite noe om hvordan de kan arbeide for -og vite- at barn trives og er inkludert i lek og samspill. Det er nødvendig at ansatte og foreldre jobber sammen for at barna skal trives og være trygge i barnehagen. Ifølge rammeplanen skal; «*Barnehagen bidra til barnas trivsel, livsglede og mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing*» Les «Plan for trygt og godt barnehagemiljø i barnehagene i Mandal» i sin helhet på kommunens hjemmeside.

[Les mer i våre progresjonsplaner](#)

KUNNSKAP & INNOVASJON

Vi bidrar til at barna får utfolde seg i et nysgjerrig, utforskende og idéskapende miljø. Barnesynet er grunnleggende for hvordan barna skal bli sett på som verdifulle. Barn sees på som subjekt, der de sine ønsker og meninger skal legges vekt på. De skal få medvirke i sin egen hverdag, og bli hørt sett og møtt på en god måte.

Innenfor rammen av Kunnskap & Innovasjon skaper vi livslang lyst til lek og læring, nysgjerrighet og undring. La oppdagelsene begynne!

CLASS,

CLASS (Classroom Assessment Scoring System) er et forskningsbasert observasjonsverktøy som er utviklet for å kartlegge og forbedre interaksjoner og samspill mellom barn og personalet i barnehagen. Målet med CLASS er å stimulere til gode interaksjoner og samspill mellom barn og personal slik at barna opplever trygghet, livsmestring, og støtte til utvikling og læring i sin hverdag.

Et godt leke- og læringsmiljø utvikles der samspillet mellom personal og barna er preget av positive, støttende og trygge omgivelser. I strukturerte og forutsigbare rammer. Noe som bidrar til økt kunnskap om hva som kan gjøres for å øke kvaliteten i barnehagen.

Daglig leder Wibekke Yri Adriaenssens og Pedagogisk leder Lillian Waler, skal få spesiell opplæring i arbeidet, og sertifiseres som observatører for barn i alderen 3-6 og 1-3 år. Hele personalet skal også få innføring i teorien og programmet.

Norlandia Quest - uke 5. Tema i år er; Være sammen

Hvert år i uke 5 gjennomfører Norlandia barnehagene et samlende arrangement for alle barnehager i kjeden. Dette er knyttet til vårt mål om nysgjerrighet, utforskertrang og skaperglede. Vi kaller det Norlandia Quest. Quest betyr å oppdage. Tema for Norlandia Quest 2022 er Være sammen. Vi har valgt å jobbe med temaet litt hele året. Etter å ha vært påvirket av Corona situasjonen er det fint å endelig kunne være sammen på tvers av avdelinger igjen. Hver måned har vi faste dager hvor avdelingene er sammen. Vi jobber også bevisst med sosial kompetanse- Hvordan være i lag når man er sammen.

Barnehagen vil også legge opp til treff i Kalvehagen, hvor dere et par søndager kan treffe andre familier fra barnehagen i Kalvehagen.

Det organiseres også småbarnstreff i barnehagen, les mer om dette sist del av årsplanen.

GoGreen

Prosjektet "Go Green" er en del av Norlandia og barnehagens satsingsområde. Hele året jobber vi med ulike tiltak vi kan gjøre for vår klode. For oss er det viktig å lære barna at vi har et felles ansvar for jorda vi bor på. Og ifølge Rammeplanen skal barnehagen gi "Barna naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold. Barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen". Det er vi i Norlandia Valle Gård friluftsbarnehage eksperter på!

For Norlandia Valle Gård friluftsbarnhage bidrar vi ved gode holdninger og handlinger ved å:

- Jobbe sammen for å ta vare på naturen
- For å nyte naturen må vi også yte!
- Vi plukker søppel og lærer viktigheten ved å kildesortere.
- Vi tenker over strømbruken. Lukker dører og skrur av unødvendig lys.
- Gjenbruk – vi tar i bruk ting vi finner i naturen, fryser ned overflødig mat, bruker det til formingsaktiviteter og lek.
- Vi bruker sansene og opparbeider oss nye erfaringer om alt som finnes i naturen. Se den store sammenhengen i det lille som vi kan se og erfare, en meitemark, paddelus, fugleegg, sopp og snø.
- Lærer hvor maten kommer fra. Være med på å så frø, vanne og høste.
- Høste mat og lager produkter fra bunnen
- Barna er aktive deltakere i alle prosesser
- Engasjerte voksne

Ifølge Rammeplanen skal barnehagen «Lære barna å ta vare på seg selv, hverandre og naturen». Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. For barna kan det være vanskelig å forstå hvorfor det er så viktig og ta vare på jorda vår, og hva det innebærer. Derfor er det viktig at barnehagen tilpasser prosjekt og ny kunnskap etter barnets utvikling. Vi skal gi dem arbeidsoppgaver og opplevelser de mestrer. Aktivitetene og opplevelsene vil bygge på FNs bærekraftsmål.

Avdelingene jobber ganske likt med bærekraftig utvikling, men med progresjon i forhold til alder og utvikling. Felles for barnehagen er at vi skal bli glade i å være ute i naturen og lære oss å ta vare på den. Vi tar ansvar for framtiden og en bærekraftig utvikling. Vi lærer barna at vi kan være med å påvirke og medvirke. Vi kan alltid gjøre litt – og litt er bedre enn ingenting!

Alle Norlandiabarnehagene er ISO sertifisert på miljø.

Det å være ISO sertifisert betyr at barnehagen skal:

- Redusere matsvinn
- Utføre kildesortering
- Redusere EI-bruken
- Ha en bevisst holdning til bruk av plast

Mat med Smak

Måltidet-mulighetenes sted!

Vi byr på enkel, sunn, og næringsrik mat i et sosialt fellesskap. Måltidene i barnehagen skjer i en hyggelig atmosfære og er en arena for samhandling og fellesskap, hvor ansatte er viktige rollemodeller. Ved bordet snakker vi om mat og kosthold i en naturlig sammenheng, og barna tar til seg ny kunnskap om mat og egen helse. Mattilbudet i våre barnehager har lokale variasjoner, en fellesnevner er at maten er sunn og variert. Vi serverer to måltider pr dag, og barnet må kun ha med seg frokost.

I rammeplanen står det om mat under fagområdet: Kropp, bevegelse, mat og helse. «Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. Gi barna en innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid. Vi voksne skal legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltids glede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelser hos barna»

Hos oss har vi alltid vektlagt et godt kosthold. Vi har kjøkken på hver avdeling, og flere bålsteder ute og i naturen. Vi har vedfyrt baksteovn ute og i Huldrestua. Vi har tilpassede lokaler med gode rammer for å gi barna gode opplevelser og måltids glede knyttet til mat. Vi bruker maten som et pedagogisk opplegg tett knyttet sammen med fokuset vårt på friluftsliv og det å gi barna en kjærlighet til naturen. Kos og fellesskapsfølelsen er viktig, og å gi barna gode opplevelser ved å spise ute og på tur. I vår barnehage blir hovedvekten av måltidene gjennomført ute, nettopp fordi vi vektlegger friluftsliv og er mye på tur. Vi tilstreber å bruke mest mulig naturlige råvarer og unngå for mye halvfabrikata, samtidig

som vi balanserer ressursbruken på matlaging så det ikke går på bekostning av voksnes tilstedeværelse med barna. Men særlig med de større barna er dette en gylden mulighet til å ha en lærerik opplevelse med matlagingen; for eksempel når barna er med og kutter opp grønnsaker som skal tas med på tur for å lage wok på bål. Vi vet at barn lettere smaker på nye ting når de selv får være med på forberedelsene, så dette er en vinn-vinn aktivitet!

I barnehagen har vi en del råvarer barna kan være med og høste, smake på og bruke i matlaging. I det fine drivhuset i Huldrestua har vi bla jordbær, tomat, agurk og poteter mm. Vi bruker naturen etter årstidene: høster bær, frukt, løvetann, ramsløk og sopp; noe til å smake på og noe som vi kan lage noe av. Barna er med på hele prosessen og ved å så, høste, lage og spise, da får barna opplevelser om hvor maten kommer fra. Barnehagen har også eget urtebed, med sitteplasser, som gir rom for selvplukking, smaking og samtaler om de forskjellige urtene.

Det er en progresjon i barnehagen også når det gjelder mattilbudet:

Tusse: Personalet lager enkel og god mat, og de balanserer med å bruke tradisjonsmat og også nyere smaker og krydder. De har bakedager gjennom hele året, så også de minste får etter tur være med på å bake. Å røre sammen ei pannekakerøre, eller lukte og røre i syltetøyet vi koker, er også opplevelser de minste barna får med seg. Utover våren når barna er større, blir de mer delaktige i hele prosessen, som f.eks. plukke ramsløk i skogen og lage ramsløksmør.

Troll: Her kan små grupper være litt mer med på å kutte råvarer, røre i grytene, lukte, smake og se på, og også dekke bordet. På Troll er de gode til å lage mat og spise ute og for eksempel lage klappebrød i Kalvehagen. De er gode til å høste både epler, sopp og annet, og lager syltetøy og annet tilbehør. De spiser daglig ute i barnehagen og på tur, og tenner mye bål. Når de spiser inne, har de ofte dempet belysning og rolig musikk, noe som er med på å gjøre måltidet til en god opplevelse. Høytlesning eller lydbøker kan også være med på å berike måltidet, og skape fine stunder.

Vettene: Gjør enda mer av det Troll gjør. De lager syltetøy, har bakedager, bruker poteter som vi har dyrket og plukket og spiser for eksempel fisk og krabber fra fiskelaget, eller selv fisket (!). De tørker urter og epler og bruker dette i maten. Her er barna med i større grad og er delaktig i hele prosessen, og får mye kunnskap om hvor maten kommer fra. De lager gjerne mat på avdelingen, og de lager mye mat på bål. Vettene bruker baksteovnene ute mest av avdelingene, til både pizza, brød og rundstykker.

Alle avdelingene serverer frukt og grønnsaker hver dag.

Alle avdelingene jobber med bærekraft; og snakker med barna om at vi ikke skal kaste mat og tenker kreativt for å bruke opp rester. Vi fryser ned middags rester, og for eksempel overmodne bananer kan brukes i smoothie eller bananlapper. Vi tilstreber også å redusere kjøttforbruket noe, og ha minst ett vegetarmåltid i måneden.

Alle avdelingene koser seg innimellom; det kan være en eplekake, hjemmelaget syltetøy, popkorn på bålet, kakao på tur osv. Vi er ikke en sukkerfri barnehage, men vi begrenser det usunne.

Bursdagskosen er sunn og god, barna velger mellom: smoothie, frukt spyd eller grønsaksdipp (Vettene) og yoghurt med frukt (Tusse) Dette er veldig populært!

Siden mat på bål er et av våre varemerker, ønsker vi å synliggjøre dette mer i 2022; nemlig med å legge ut inspirerende bilder på Instagram og FB med enkel bålmat / oppskrifter - så kanskje vi kan være med på å inspirere til lignende aktiviteter hjemme?

I vår barnehage elsker vi å spise ute og på tur, og det er ikke mange dager i året der begge måltid blir inntatt inne. I løpet av 2022 vil også den nye grillhytta stå klar, og den vil gjøre det enklere å spise mer ute også for de minste barna. Det gleder vi oss alle til!

Jump

Jump er vårt konsept for å sikre fysisk aktivitet i barnehagen. Målet er å fremme barns motoriske utvikling gjennom organisert fysisk aktivitet. Alle avdelingene arbeider med JUMP. Det blir tilrettelagt utfra alder og barnas motoriske ferdigheter. Det oppfordres til 20 minutters bevegelse hver dag.

Gjennom året jobber vi utfra et aktivitetshjul - her øver vi på ulike grunnbevegelser. Gjennom året skal vi øve på balanse, kaste, sparke, mottak, løpe, klatre, åle, rulle snurre, hoppe og hinke.

Vi velger aktiviteter ut ifra barnas interesser, årstider og hvor vi er. Vi har ulike aktivitetskort som vi kan bruke på tur, ute eller inne. Turen i seg selv kan også være dagens aktivitet, vi har ulike vanskelighetsgrader ut ifra avdelingene.

Vi ser at fysisk aktivitet påvirker hele hjernen og det er tydelige sammenhenger mellom motoriske ferdigheter og kognitive, språklige, og sosiale ferdigheter. Det kan blant annet hjelpe barna med følelsesregulering og selvkontroll, stressmestring og bedre selvfølelse. Dette påvirker også barnas lese-, skrive-, og regneferdigheter. Gode motoriske ferdigheter er derfor avgjørende for barna, og vi kan se at mye og intens aktivitet i barnehageårene gjør barna flinkere motorisk i opptil flere år senere.

Små grep i hverdagen og en økt bevissthet kan bidra til at barna i vår barnehage har et bedre utgangspunkt for videre læring når de går ut porten hos oss for siste gang.

Hva med å hinke bort til vasken for å vaske hender, eller åle seg over gulvet når vi skal ut i garderoben?

Bevegelsesglede er smittsomt, og vi er glade i å være i aktivitet både på tur og i barnehagen!

LOKALT UTVIKLINGSARBEID

Regional kompetanseutvikling, (Rekomp) i barnehagen

Vi er med på en regional ordning i Lindesnes kommune som skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Basert på barnehagen sitt behov for kompetanseutvikling så skal det utvikles en langsiktig plan basert på behovene i regionen. Dette i nært samarbeid med andre barnehager, barnehageenheten og Universitetet i Agder. Dette er en ordning som skal lære oss å være en lærende barnehage

Språk tekst kommunikasjon

Etter analyse i egen barnehage blant alle ansatte, så er det innenfor språk, tekst og kommunikasjon vi ønsker å styrke oss innen. Vi har startet arbeidet med å bli bedre på lesing og tilgjengelige og aktuelle bøker.

Lesing av bøker

Lesing inne og ute; Det er et mål for oss at vi skal ha et godt utvalg av gode og tilgjengelige bøker. Tilpasset alder, interesser og tema. Vi skal ha lesestoler der det er hyggelig og godt å sitte å lese for barna. Vi er mye ute og på tur. Bøker skal også brukes ute og tas med på tur. Kanskje vi lager et utebibliotek, og en lesestol ute.

Dialogisk lesing; I dialogisk lesing brukes det en billedbok som utgangspunkt for interaksjon mellom barn og personalet. Den voksne spiller en mer aktiv rolle enn man vanligvis gjør i høytlesing. Så her er samtalen som skjer mellom den ansatte og barna mer i fokus. Vi tar utgangspunkt i gode bøker som har mange bilder med detaljer og ikke nødvendigvis mye eller kompleks tekst.

Read; KS Agder har søkt og fått prosjektmidler til et leseprosjekt som heter Read. Dette er for 4-5 åringene. Vi er med på dette prosjektet. Det er et system og en metode der ansatte og foreldre leser med barna sine på en planlagt og strukturert måte. Noe som har en positiv effekt på barnets språk, og senere lese og skriveferdigheter. Det er valgt ut 5-6 bøker som deles ut som en lesebagg til foreldrene sammen med et veiledningsmaterieil. Bøkene leveres tilbake, veiledningsmaterieilet beholdes. Når alle bøkene er lest, må foreldre bruke det lokale biblioteket for videre lesing. Målet med dette er økt leseglede og engasjement for barna. Det å lese for barna har mange fordeler, her er noen:

- Høytlesing skaper gode relasjoner mellom deg og ditt barn.
- Høytlesing stimulerer barnets fantasi.
- Høytlesing stimulerer barnets språkutvikling.
- Høytlesing trener barnets konsentrasjon
- Høytlesing bidrar til å øke barnets sosiale ferdigheter.

Bibliotek; Vi vil lage barnehagebibliotek der barna kan låne med seg bøker hjem fra barnehagen.

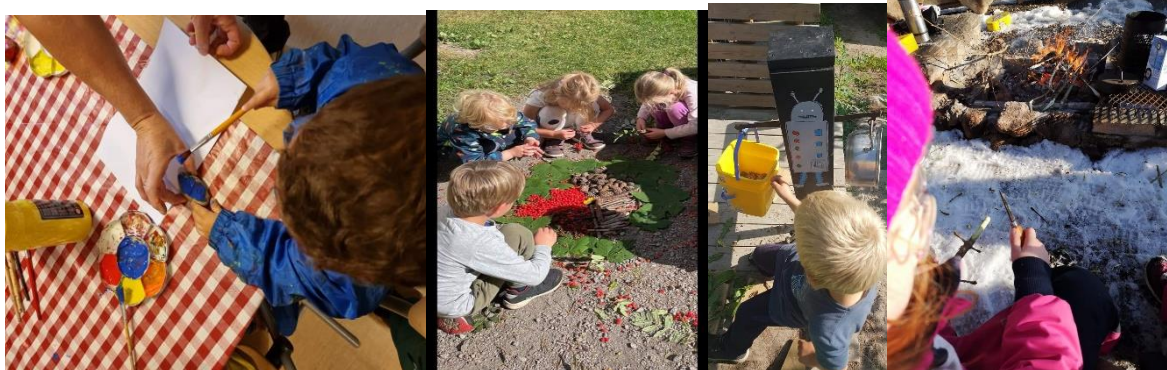
FAGOMRÅDENE

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagehverdagen.

Lek, undring og engasjement er viktige innfallsporner til ulike uttrykk og meninger som gir et stimulerende og lærende fellesskap. Vi utforsker og skaper egne uttrykk ved bruk av ulikt materiell, digitale verktøy, spill, bøker og musikk.

[Les mer i våre progresjonsplaner](#)

www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/fagomrader

OVERGANGER

TILVENNING TIL BARNEHAGEN

Viser til våre rutiner «En god start i barnehagen» som det står noe om i starten av årsplanen.

Overgangen mellom avdelinger

I mai og juni legger vi til rette for at barna kommer over på ny avdeling for å leke og bli kjent med lokalene. Vi setter av en hel uke i begynnelsen av juni der nye barn har tilvenning på sin nye avdeling. Pedagogiske ledere har overføringsmøte der en overbringer viktig informasjon om de barna som skal på ny avdeling. I tillegg jobber personalet som skal ta imot nye barn med å knytte relasjoner til de barna som skal over på deres avdeling

Vi legger til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som gir dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen er første fase i utdanningsløpet, og vi gir barna det beste utgangspunktet sosialt, språklig og emosjonelt i inngangen til en ny og spennende verden.

Barns tilfredshet

Hvert år gjennomfører vi intervju samtaler med alle 5-åringene. Sammen noterer vi svar og refleksjoner, og barna setter stor pris på samtale. Som avslutning tegner barna: «Her liker jeg meg best i barnehagen». 5-åringene presenterer selv resultat og tegninger for sine foreldre.

Skolestart

Vi skal bidra til at alle barn får en trygg og god overgang til skolen i tråd med kommunens standard. I samarbeid med foreldre gir vi kunnskap og informasjon om barnet for tilrettelegging for en god skolestart. Barna skal avslutte barnehagetiden med tro på egne evner og nysgjerrighet på skolen.

I Mandal kommune er det utarbeidet felles overgangs rutiner mellom barnehage og skole. I mai fyller vi i samarbeid med foreldre ut et overgangs skjema. Formålet med å fylle ut skjemaet er at skolen skal kunne tilrettelegge skolestarten best mulig for det enkelte barnet. Denne informasjonen skal bidra til å: Skape trygghet for barnet og foreldre/foresatte ved skolestart. Sikre sammenheng i læringen og utviklingen til barnet For enkelte barn med ulike utfordringer avtales det egne overgangssamtaler med skolen, her er foreldre med.

Dette gjør vi når det gjelder overgang fra barnehage til skole

Skolen har utarbeidet 6 mål som de ønsker barna skal mestre ved skolestart. Disse målene har vi med oss når vi jobber med storgruppe og ellers i barnehagehverdagen.

Storgruppe - forberedelse til skolestart. Her leker vi oss med ulike temaer som barna møter på skolen, for vi verdsetter leken i barnehagen. Barna får ulike oppgaver de arbeider med i løpet av en økt. Vi øver på blyantgrep, klipping og liming. Vi undrer oss og lærer nye ting. Vi spiller spill og leker regelleker. Sitte på stol, rekke opp hånden, høre etter når andre prater eller bare det å kunne stå foran andre å prate er også ting vi øver på. Vi jobber gjerne med en bestemt bok og har innslag av lekbasert læring i løpet av en økt.

Lekbasert læring: Forsknings- og utviklingsprosjektet *Agderprosjektet: En god start for alle*. Her presenteres lekbaserte aktiviteter innen områdene språk, sosial kompetanse, selvregulering og matematikk. Av erfaring ser vi at barna synes disse aktivitetene er gøy. De er ivrige, viser glede og engasjement.

«Lusketur» og besøksdag til skole/SFO har vi i løpet av våren.

Jobber aktivt med at barna skal bli selvstendige ved påkledning og at de skal ta ansvar for egne ting.

Utveksle opplysninger om de enkelte barna med skolen. Alltid etter samtykke fra foreldre. Dette er tema på vårens foreldresamtale.

PLANLEGGING, OBSERVASJON, DOKUMENTASJON OG REFLEKSJON

Grunnlaget for årsplanen legges etter evalueringer høsten året før. Alle ansatte er med på dette arbeidet. Halvårsplaner og månedsplaner lages av pedagogene i samarbeid med resten av avdelingens personal. Månedsplan ligger på vår hjemmeside; Kidplan.

Å observere handler om å se, basert på kunnskap og på nysgjerrighet, å se etter noe særskilt eller se for å finne ut. Det finnes mange ulike observasjonsmetoder. For å utvide vår måte å tenke om barn, om læring og om kunnskap må vi gjøre observasjoner om til dokumentasjon og dele dem med andre. For å forstå det komplekse i barns liv, lek og læring trenger personalet å dele hverandres tanker.

Vi gjør vårt pedagogiske arbeid synlig og åpent for refleksjon og ny innsikt. Vi og barna reflekterer over og diskuterer hva vi gjør og hvordan det fungerer i praksis. Vi setter barnas medvirkning i system og oppmuntrer til en nysgjerrighetskultur. På denne måten blir vi en lærende organisasjon. Vi utfordrer og utvikler vårt syn på kunnskap og læring, på omgivelser og forutsetninger for hvordan de kan endres.

Refleksjon handler om bevisste tankeprosesser over det er observert og dokumentert. Vi ser kritisk på vår egen praksis for hele tiden å skape forandring, bevegelse og utvikling for barnets og barnas beste.

Barnehagen skal gi en individuell oppfølging til hvert enkelt barn. Er det barn som trenger noe ekstra støtte for en periode så skal det gis. Noen barn trenger ekstra språk støtte. Noen trenger støtte og veiledning til å være en del av det sosiale fellesskapet, som ofte er å få være med i leken.

BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER, PROGRESJON

Barnehagen er aldersinndelt, og det er en naturlig progresjon på alle arenaer. Barnet skal oppleve en progresjon når de går fra en avdeling til en annen. Når det gjelder friluftsliv vil for eksempel de minst ha nok med å utforske terrenget i og rundt barnehagen. Etter hvert som barna blir eldre, blir turene lenger og innholdet på turene endrer seg. Fra det helt enkle og mest mulig sansebaserte på avdeling Tusse. Videre på Troll handler det om å gi barna flest mulig førstehåndserfaringer og opplevelser, der vi sammen med barna utforsker, prøver ut, undrer oss og samtaler rundt den nye utfordringen. På Vettene fordypes en seg mer i temaer og tradisjoner. For å få progresjon og videreutvikling så kreves det at den ansatte er engasjert og har barneperspektivet, dette for å kunne gi barnet den veiledning det trenger. Viser til fagområdene i forhold til progresjon på de ulike aldersgruppene.

Barnehagens digitale praksis

Digitale verktøy har blitt en naturlig del av barnehagehverdagen. Vi har digitalt utstyr. På avdelingene har vi nettbrett og PC. De blir brukt til innhenting av informasjon til samlinger, finne bilder, finne musikk, lydbøker. Blir også brukt for å lete etter fakta når en for eksempel skal finne ut mer om ekorn, insekter. Barnehagen har projektor og lerret, dette blir brukt ved jevne mellomrom i forbindelse med temaer. Det blir det tatt mange bilder i barnehagehverdagen der noen blir hengt opp og mange blir lagt ut på lukka album på Kidplan. Foreldre og andre kan også få glimt av barnehagehverdagen på barnehagens Facebook og Instagram side. Barna kan få se de, bruke de til gjenkjenning, samtale og glede. Noen av disse bildene blir limt i barna sin egen perm som de får med seg når de slutter i barnehagen. Barna er med på mange av disse prosessene som skjer i løpet av en barnehagedag.

SAMARBEID BARNEHAGE - HJEM

I samarbeid og forståelse med hjemmet ivaretar vi barnas behov for omsorg og lek, med fokus på læring og allsidig utvikling. Vårt samarbeid bygger på gjensidig åpenhet og tillit.

Foreldresamtaler

Vi tilbyr minimum to samtaler i året, med dialog og erfaringsutveksling om ditt barns trivsel og utvikling, og vi drøfter barnehagens pedagogiske virksomhet. Vi tar utgangspunkt i «Alle med» skjema og registrerer barns utvikling i forhold til alder. Dette er ikke testing av barn, men et utgangspunkt for en samtale med dere foresatte.

Foreldrerådet

Består av foresatte til alle barna. Vi inviterer til foreldremøter og andre hyggelige arrangementer. Foreldrerådet velger representanter til Samarbeidsutvalget, SU.

Samarbeidsutvalget (SU)

Et rådgivende og samordnende organ for foreldre og ansatte. Det avholdes minst to møter i løpet av barnehageåret. Her tas det opp saker som er av viktighet for alle foreldre.

Tavla og våre interaktive hjemmesider

På barnehagens hjemmesider finnes oppdatert informasjon om oss, barnehagens aktiviteter og arrangementer. Kidplan brukes som et bindeledd mellom barnehagen og hjemmet. Her er ligger en kommunikasjonsløsning, der foreldre kan sende meldinger til barnehagen. Barna blir daglig loggført i forhold til når de kommer og går, eller er syke. Foreldre kan også gå inn og registrere fravær, for eksempel når en vet barna skal ha ferie. Her legges det av og til ut dagsrapporter og bildealbum fra hverdagen. Bruk gjerne Tavla eller last ned foreldreappen Kidplan for spørsmål og innspill.

Link:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

KALENDER

Dette året er kalenderen med forbehold grunnet Covid-19 og smittevernrutiner, det gjør at vi ikke kan samles slik vi pleier å gjøre. Vi vil uansett gjennomføre tradisjonene våre på en eller annen måte. Og hvem vet plutselig kan vi være sammen som normalt igjen.

	Dato	Aktivitet
Januar	3.01.2022	Planleggingsdag
Februar	Uke 5 Ved snøfall Dato kommer	Quest Vinterfestival Ut på tur søndag i Kalvehagen-foreldre og barn
Mars		
April	Se på planen Dato kommer	Påskefrokost Ut på tur søndag Kalvehagen-foreldre og barn
Mai	2.05.2022 Dato kommer Dato kommer	Planleggingsdag 8-Kamp idrettsdag Ut på tur søndag Kalvehagen-foreldre og barn
Juni	Info kommer	Utefrokost. Vi starter ute en dag i uken.
Juli	Uke 29 og 30	Sommerferie. Stengt 2 uker.
August	Uke 35 Vettene	Folkehelseuka
September	15.09.2022 Dato kommer	Foreldremøte Nå er det din tur -utfordring
Oktober	Dato kommer 25.10.2022 Uke 39 Info kommer	Planleggingsdag FN-dag - Impande Friluftslivuke Fotografering gruppebilder
November		
Desember	7.12.2022	Nissefest

Studentpraksis

Barnehagen står til disposisjon for øvingsopplæring for studenter som tar barnehagelærer utdanningen. Vi samarbeider med videregående og har med jevne mellomrom elever som praksis hos oss. Barnehageåret 2020-2021 har vi fire elever fra Karrieresenteret Lindesnes hos oss.

Andre samarbeidspartnere

Barnehagen kan til tider ha behov for faglige råd eller ekspertise fra andre instanser. Dette kan være Pedagogisk Psykologisk tjeneste, Barnevern, Helsestasjonen, HABU/ABUP

Syke barn

Syke barn skal være hjemme. Dette fordi det er det beste for barna. Når barna er syke eller allmenntilstanden ikke er god så er det best for barna å være hjemme. Også denne vinteren er det på grunn av Covid nødvendig av en er hjemme til sykdoms-situasjonen er avklart og barna er tilnærmet uten symptomer igjen. I barnehagen har en ikke den samme muligheten til å ta det med ro og bli frisk igjen. Når alle følger disse rutinene så smitter en også i mindre grad andre barn

og ansatte. Så dette er da til alles beste. Ved omgangssyken skal også barna være hjemme 48t etter siste utbrudd, dette slik at en kan få stoppet utbruddet, da det er svært smittomt.

Medisinering av barn i barnehagen

Barnehagen har ingen plikt til å ta på seg ansvar for å medisinere barna. Kan medisinen gis hjemme, er det det beste. Personalet skal ha opplæring av foreldre til barn som skal medisineres i barnehagen. Barnehagen skal skrive kontrakt med foreldre for hver enkelt medisin som skal gis i barnehagen.

Barnebursdager

Ansatte og foreldrerepresentantene har satt noen rammer som vi oppfordrer foreldre og følge når det gjelder hvem som inviteres når det arrangeres barnebursdager for barna. Vi forventer at alle barn med samme kjønn i samme årskull blir inviterte når barnehagevenner inviteres i bursdagen. Vi ønsker at alle barna i Valle gård barnehage skal være inkluderte og ikke kjenne på «utestenging». Barn er selvsagt selv veldig opptatt av bursdager

VI ER EN FRILUFTSBARNEHAGE.

EKTE MILJØ- OG NATURGLEDE

Turdag

Vi går kl. 10.00, alle barna må være i barnehagen kl. 9.45 på tur dager. Vi er tilbake i barnehagen ca kl.14.30. Vi kommer til å variere med å dra på fellesturer, dele oss opp i mindre grupper eller gå på tur på tvers av avdelingene.

Turer på tvers

Vi blander barn og voksne på alle avdelingene og går på tur til Kalvehagen og lager enkle matretter på bålet. Målet vårt med disse turene er aldersblandete grupper der vi kjenner på samhold på tvers av gruppene. Det er fint å bli kjent. De store barna kan hjelpe til med de små, og de små kan lære av de større barna.

Vinteraktiviteter

Med eller uten snø, arrangerer vi en eller flere aktivitetsdager der vi har vinteraktiviteter.

QUEST

I uke 5 så skal vi ha en aktivitetsuke med temaet Være Sammen. Det er godt å være sammen etter å ha vært oppdelt i faste grupper under pandemien. Barna liker å være sammen, og spør en de så liker de best å leke sammen, at de er snille sammen, og at de har aktiviteter sammen og danser sammen. Mer informasjon kommer når vi har planlagt denne.

Idrettsdag

Hvert år arrangerer vi idrettsdag for alle barna. Sammen med Skjebstad barnehage har vi aktivitetsdag «8Kamp» for de tre eldste aldersgruppene i idrettsparken. De minste samles i Skjebstad eller Valle gård for aktiviteter og måltid Avslutningstur med storgruppa Vi kommer tilbake til hvor turen går dette året.

Folkehelseuka

Mandal kommune arrangerer en folkehelseuke i uke 35. Barnehagene deltar på Aktivitet og kosthold. Vi legger opp til tur på tvers av barnehagen vår og Skjebstad barnehage. Målet er aktive barn i naturen

«Friluftsga» Vi legger opp til en aktivitetsuke i slutten av september med fokus på friluftsliv aktiviteter for barn i alle aldre. Vi bruker noe av alt utstyret vi har tilgjengelig og legger opp til en spennende, utfordrende, variert og aktiv uke.

BARNEHAGEN SOM NETTVERK

Ut på tur søndager i Kalvehagen

Vi har satt av Kalvehagen til foreldre og barn 4 søndager dette barnehageåret. Her kan lavvo og utedo benyttes. Alle tar selv med seg det de måtte ønske å drikke og spise. Har en lyst til å tenne bål så tar en med seg tenningsutstyr. Vi ønsker å legge til rette for en aktiv og sosial søndag i Kalvehagen. Her kan en bli kjent med nye barn og voksne og en kan leke i fine, naturlige omgivelser. Det er positivt for både barn og foreldre hvis barnehagen kan være en samlingsplass. Vi ønsker å inkludere alle så lenge de går i Valle Gård friluftsbarnehage. Har en lagt et godt grunnlag for vennskap og inkludering i tidlig alder, kan dette også sees på som forebyggende for mobbing. Barnehage ønsker at vi kan være et treffpunkt for barn og foreldre, der de kan bli kjent med andre familier. Hvis barnehagen kan være med på å bidra til et godt sosialt nettverk så er dette absolutt til det beste for barna. Barnehagen stiller sine lokaler disponible hvis noen ønsker å arrangere noe for hele avdelingen eller barnehagen.

Småbarnstreff

Hver mandag er det småbarnstreff i Huldrestua vår, mellom kl. 8.30-11.30. Det er åpent for alle som er hjemme i permisjon i barnehagen og i nærmiljøet. Det er et tilbud til de som ønsker å bli kjent med andre barn og foreldre, på den måten kan barnehagen være med å bidra til et trygt og godt miljø rundt barna. Innholdet er sosialt, ta med det du ønsker av mat, så holder barnehagen drikke.

Barnehagen låner ut våre lokaler og uteområder til avdelinger eller hele barnehagen

Våre lokaler står til disposisjon for avdelingen eller hele barnehagen. Det gjelder også uteområdet og naturlekeklassen vår. På denne måten kan alle bli bedre kjent, og vi lager et godt lag rundt alle barna våre.

Utlån av friluftslivutstyr

Vi låner ut utstyr. Sekker, ski og akebrett. Eller kanskje en lavvo. Så slipper alle å kjøpe utstyr. Dette er en bærekraftig handling.

Norlandia
BARNEHAGENE

www.norlandiabarnehagene.no